

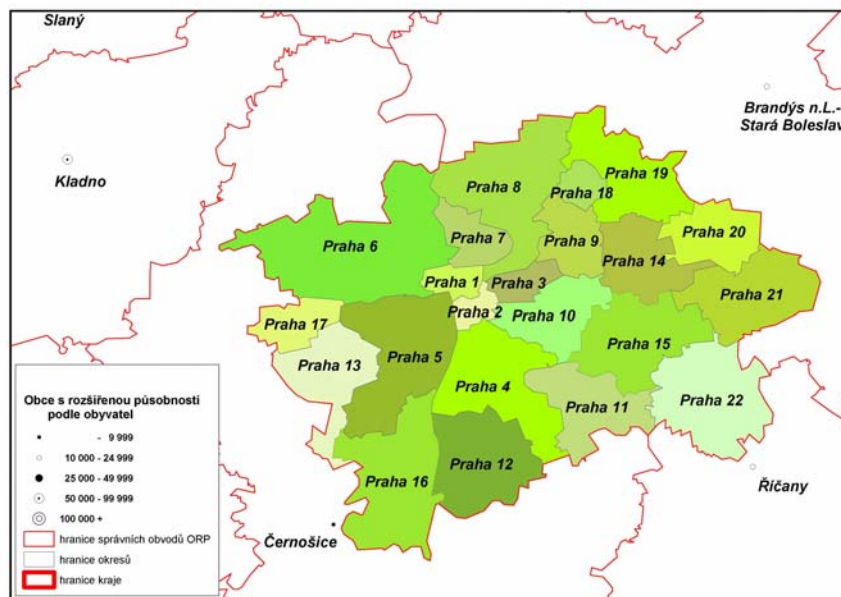

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Již celé tisíciletí je Praha významným evropským městem. Nachází se téměř v geografickém středu Evropy, je přibližně stejně vzdálená od tří moří: Baltského (365 km), Severního (495 km) a Jaderského (490 km). Byla také centrem kulturně vyspělého území – zemí koruny české a současně i hlavním městem Čech. Více než 80 let je hlavním městem demokratického státu – Republiky Československé, v současnosti České republiky. Území Prahy leží v jihozápadní části České tabule, na jihovýchodě zasahuje do oblasti Středočeské pahorkatiny a na jihozápadě do Brdské vrchoviny. Podle územně-správního hlediska je hlavní město Praha ze všech stran obklopeno Středočeským krajem, jehož více než třetinu obcí s téměř polovinou obyvatel kraje bezprostředně hospodářsky i sociálně ovlivňuje (Pražská středočeská aglomerace).

Hlavní město Praha je samostatným vyšším územním samo-

správným celkem a je i statutárním městem, vnitřně členěným na 57 městských částí. Jejich struktura je jak z hlediska velikosti, tak i urbanistického charakteru značně členitá, 4 městské části mají přes 100 tis. obyvatel, 23 nedosahuje ani 2 tisíc obyvatel, 5 má do 500 obyvatel. Obdobně jsou rozličné způsoby osídlení: od charakteru ryze městského centra, přes obytná centra, panelová sídliště, průmyslové oblasti, příměstská osídlení až po městské části venkovského typu.

Praha je sídlem prezidenta ČR, nejvyšších orgánů moci zákonodárné (obou komor parlamentu) i moci výkonné (vlády), téměř všech finančních institucí (bank a pojišťoven) atd. Sídlí zde i více než 50 fakult veřejných a soukromých vysokých škol.

Je zde otevřené podnikatelské prostředí, má vysoké hodnocení investorské stability, rozvinutou sféru soukromého podnikání, příznivou základní materiální vybavenost cestovního ruchu, stabilní a profesně pestrý trh práce při nadprůměrné úrovni kvalifikace pracovních sil. Praha má silný vědecký a vzdělávací potenciál a je dobře dostupná pro své regionální zázemí. Nejsou zde problémy s prostorem na území města i v jeho zázemí pro zajištění dalšího rozvoje. Má dobře fungující městskou hromadnou dopravu převážně orientovanou na elektrické napájení u obyvatel oblíbenou a má i regionální integrovaný dopravní systém.

Výběr aktuálních údajů

Počet obyvatel (31.12.2004)		1 170 571	Míra nezaměstnanosti dle VŠPS (v %, 2004)		3,9
z toho	cizinci s přechodným pobytem ¹	54 880	Podíl (%) zaměstnaných v sektoru (2004)	primárním (zemědělství, lesnictví, rybolov)	0,4
	cizinci s trvalým pobytem	21 884		sekundárním (průmysl, stavebnictví)	20,6
Počet obcí / z toho měst (31.12.2004)	1 / 1			terciárním v tom:	tržní služby ⁵
Podíl narozených mimo manželství (v %, 2004)		27,3		ostatní služby	59,8
Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ² (2004)		muži	Dokončené byty celkem (2004)		5 924
		ženy	z toho v rodinných domech (%)		14,9
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (2004)		625 624	Hosté v ubytovacích zařízeních celkem (2004)		3 863 989
z toho prac. na vlastní účet a zaměstnavatelé (%)		21,0	z toho cizinci (%)		89,8
Míra ekonomické aktivity (2004) ³	muži	70,0	HDP v paritě kupní síly na 1 obyvatele (2003)		36 496
	ženy	53,6	Hrubá tvorba fixního kapitálu na 1 obyv. v Kč (2003)		182 654
Průměrná hrubá měsíční mzda (2004) ⁴		22 433	Čistý disponibilní důchod domácnosti na 1 obyv. v Kč (2003)		195 133

¹ s vízy nad 90 dní

² z obyvatelstva ve věku 15 a více let

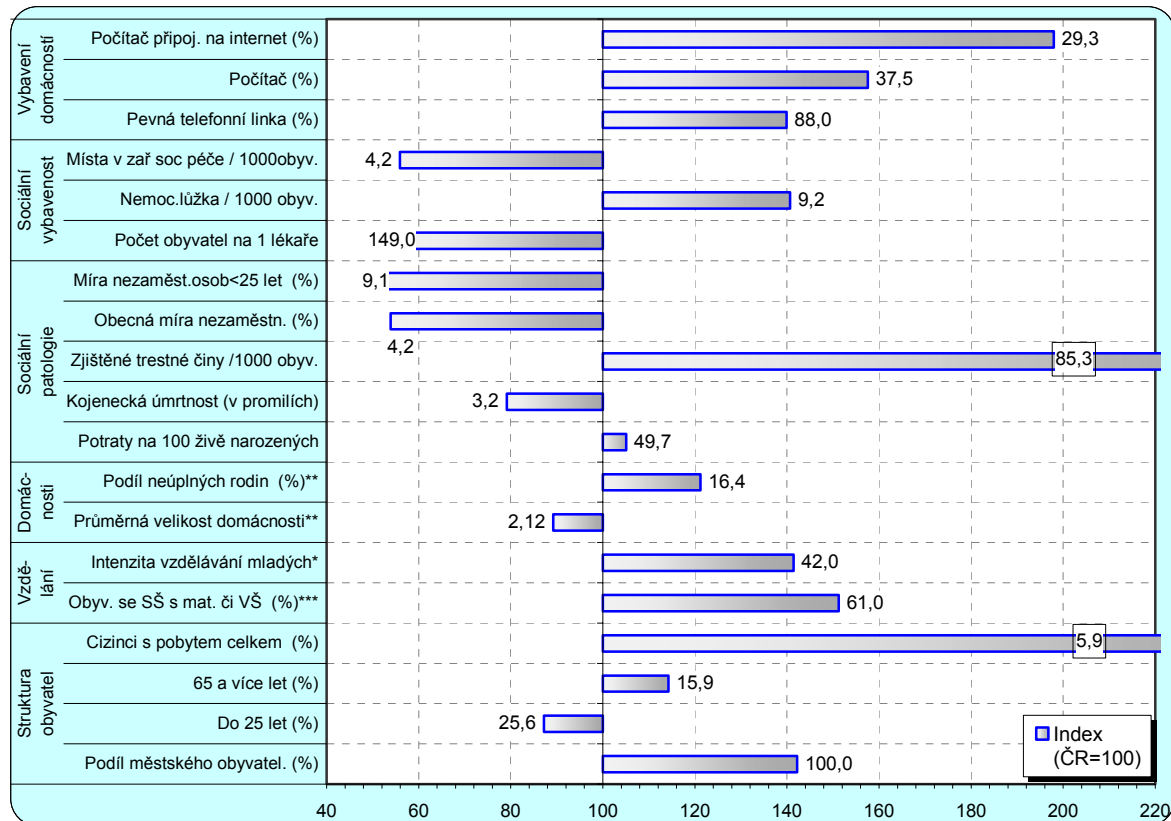
³ ekonomicky aktivní ze 100 obyvatel ve věku 15 a více let

⁴ v Kč na jednoho zaměstnance civilního sektoru NH, podniková metoda

⁵ finanční zprostředkování, činnost v oblasti nemovitostí, pronájmu, podnikatelské služby

Postavení kraje v demografické a sociální oblasti

Pozn. Čísla u sloupců uvádí skutečnou hodnotu ukazatele v kraji, osa x pak jeho relaci k ČR (ČR=100)

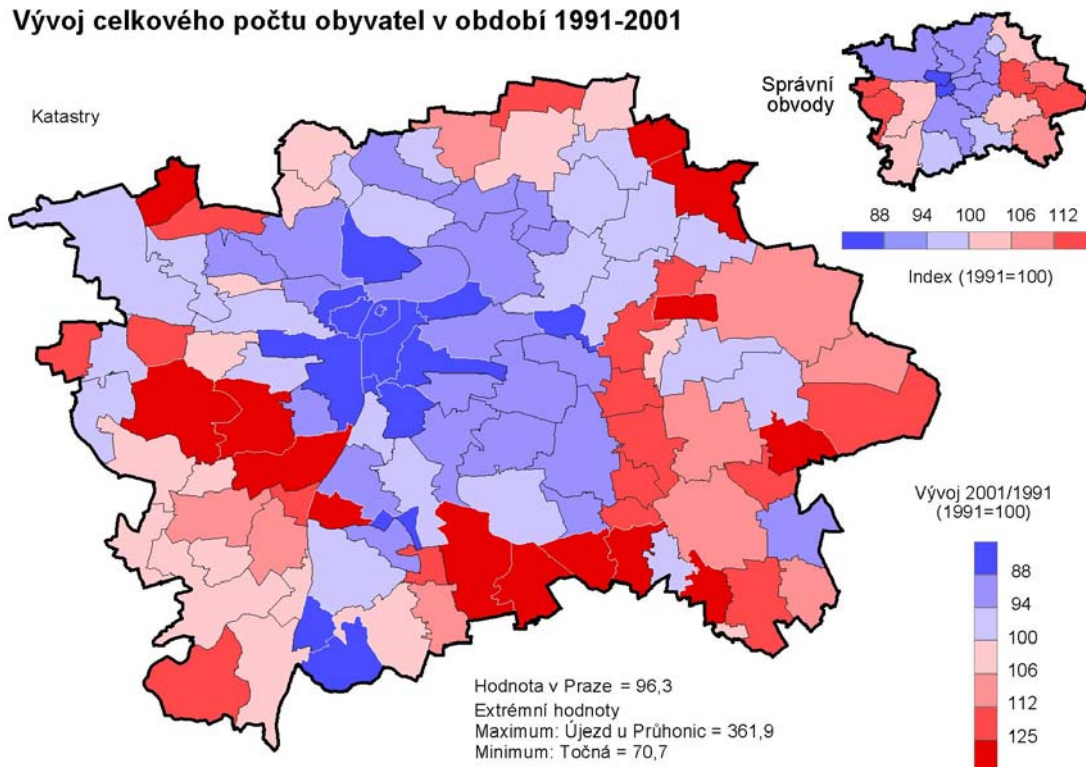
* Podíl (%) osob ve vzdělávání ve věku 20-24 let na celkové populaci ve věku 20-24 (podle místa bydliště)

** Za cenové domácnosti celkem, podle SLDB 2001

ostatní ukazatele v grafu se vztahují k roku 2003 (potrasy a kojenecká úmrtnost k období 2001-2003)

*** Z obyvatelstva ve věku 15 a více let

Vývoj celkového počtu obyvatel v období 1991-2001

Stav a pohyb obyvatelstva, 1993 - 2003

Stav obyvatelstva, 31.12.1993	1 217 023
Živě narození (průměr za roky 1994-1998)	9 327
Zemřelí (průměr za roky 1994-1998)	14 470
Přírůstek stěhování (průměr za roky 1994-1998)	398
Stav obyvatelstva, 31.12.1998	1 193 270
Živě narození (průměr za roky 1999-2003)	9 588
Zemřelí (průměr za roky 1999-2003)	13 414
Přírůstek stěhování (průměr za roky 1999-2003)	419
Stav obyvatelstva, 31.12.2003	1 165 581

Věková struktura obyvatelstva, 31.12.2003

Věk	Celkem	Celkem	Muži	Ženy
	v tis.	%	%	%
0 - 14	147,7	12,7	13,6	11,8
15 - 24	146,6	12,6	13,5	11,7
25 - 39	274,5	23,5	24,8	22,4
40 - 54	247,7	21,3	21,5	21,1
55 - 64	164,5	14,1	13,8	14,4
65 +	184,6	15,8	12,8	18,6
Celkem	1 165,6	100,0	100,0	100,0

Příznivý počet obyvatel v produktivním věku

Pro věkovou skladbu populace Prahy je typické vyšší zastoupení starších vrstev obyvatelstva a slabé zastoupení dětské složky. Pozitivem je, že je zatím více zastoupeno obyvatelstvo v produktivním věku. Významnější změny ve věkové struktuře populace jsou v Praze, jako typickém velkoměstě, spojeny především s migrací. Vysoká koncentrace pracovních příležitostí má vliv na zvýšení počtu přistěhovalých, což vede k nárůstu počtu obyvatel v produktivním věku. Index stárí, tedy poměr nejstarší věkové kategorie (65 a více let) k nejmladší složce populace (ve věku 0 – 14 let) se v hlavním městě zvýšil především v důsledku úbytku dětí

ve věku 0 – 14 let. Vývoj této charakteristiky v Praze odpovídá celorepublikovým tendencím, ale dosahuje vyšších hodnot. V důsledku toho vzrůstá průměrný věk obyvatel metropole.

V uplynulých 13 letech činila hrubá míra porodnosti v průměru ročně 8,3 živě narozených dětí na 1000 žijících obyvatel. Proti tomu průměrná hrubá míra úmrtnosti byla v uvedeném období 11,7 zemřelých osob z každého tisíce obyvatel. Z toho plyne, že v Praze byl průměrný roční přirozený úbytek obyvatel ve výši 3,4 promile, což ve skutečnosti představovalo úbytek 53 tisíc osob za 13 let díky přirozené méně. Migračním přírůstkem Praha za uvedené období získala necelých 16 tisíc obyvatel, a to v přepočtu na tisíc

obyvatel znamená průměrný roční zisk ve výši jednoho obyvatele. I přes aktivní migrační saldo Praha ztratila v letech 1991 – 2003 bezmála 38 tisíc trvale bydlících osob, a to představovalo průměrný roční úbytek 2,4 promile na 1000 trvale bydlících osob.

Služby mají hlavní podíl na HDP

Podobně jako u všech velkoměst a mezinárodních metropolí zvláště dochází i v Praze ke koncentraci sektoru služeb. Primární sektor se vyskytuje jen symbolicky a sekundární se postupně zmenšuje a jeho význam se stává okrajovým.

Hlavní město Praha jako jeden ze 14 krajů České republiky se od ostatních krajů výrazně odlišuje, a to nejen svým postavením centra života ve státě, ale i výhodnou geografickou polohou, atraktivitou města pro investory, zejména v oblasti služeb, zájmem mnoha zahraničních ekonomických i jiných subjektů etablovat se zde svými rezidenturami, stabilním a pestrým trhem práce i vysokou úrovní kvalifikace pracovních sil.

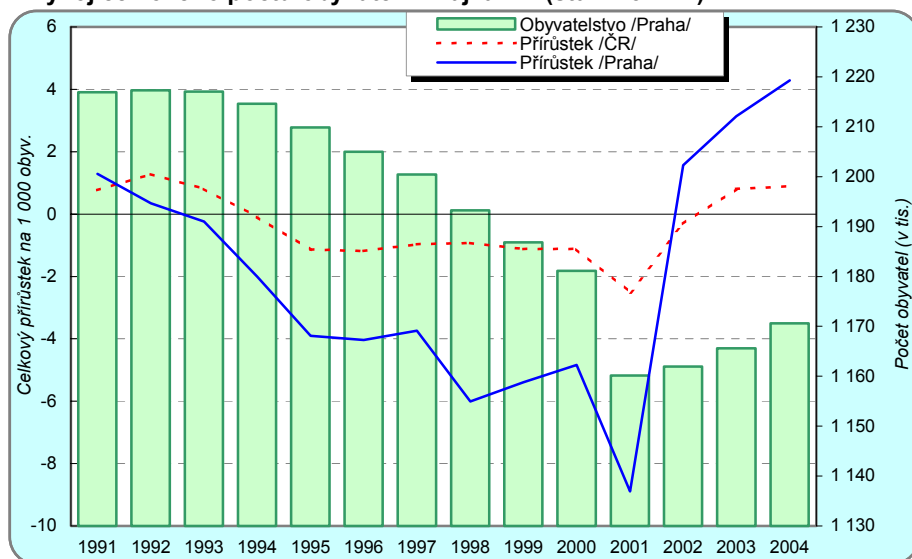
Vysoký podíl vytvořeného regionálního hrubého domácího produktu (více než čtvrtina z úhrnného HDP za celou republiku) a vysoký HDP připadající na 1 obyvatele přesahující dvojnásobek republikového průměru je do značné míry ovlivněn odlišnou odvětvovou strukturou vytvořené hrubé přidané hodnoty ve srovnání s mimopražskými kraji.

Největší zaměstnavatelé (podle sídla podniku), 2003

Název	Sídlo	Odvětví	Počet prac.
Česká pošta, s.p.	Praha 3	Spoje	> 10 000
Česká spořitelna, a.s.	Praha 4	Peněžnictví	> 10 000
České dráhy, a.s.	Praha 1	Doprava	> 10 000
Český Telecom, a.s.	Praha 3	Spoje	> 10 000
Dopravní podnik hl.m. Prahy, a.s.	Praha 9	Doprava	> 10 000
Ministerstvo financí	Praha 1	Věřejná správa	> 10 000
Ministerstvo obrany	Praha 6	Věřejná správa	> 10 000
Ministerstvo vnitra	Praha 7	Věřejná správa	> 10 000
Vězeňská služba České republiky	Praha 4	Věřejná správa	> 10 000
Československá obchodní banka, a.s.	Praha 1	Peněžnictví	> 5 000

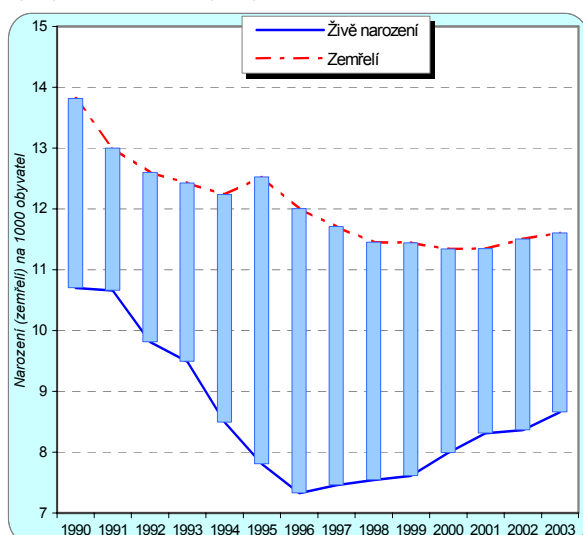

Vývoj celkového počtu obyvatel v kraji a ČR (stav k 31.12.)

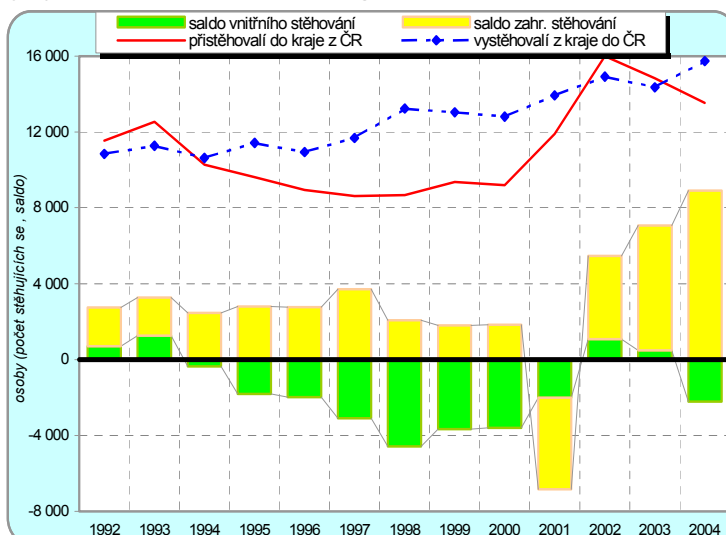

Od roku 2001 údaje aktualizované podle SLDB, do počtu obyvatel jsou zahrnuti i cizinci s pobytem > 90 dnů
Abs. úbytek obyvatel v roce 2001 je způsoben také nedopočtem při populačním cenzu (1.3.2001), rel. přírůstek v roce 2001 je počítán z vybilancovaných stavů podle SLDB (propad ze SLDB se v něm neprojevuje)

Vývoj přirozené měny obyvatel

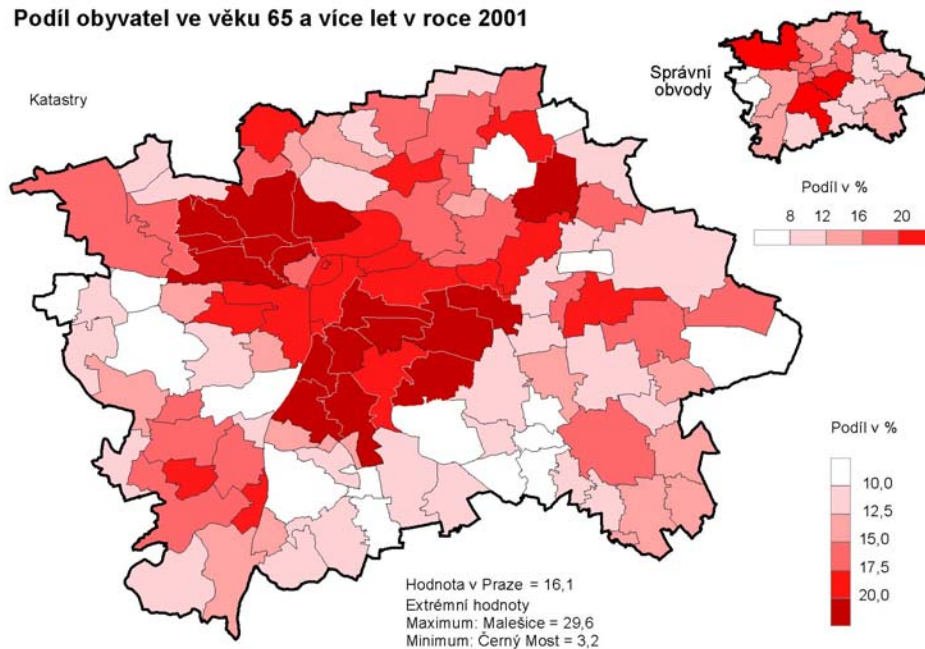

Vývoj bilance vnitřní a zahraniční migrace

Pozn. od roku 2001 jsou do migrace započtení i cizinci s dlouhodobým pobytem (>90 dnů)

Podíl obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2001

Zemědělství, 1993 - 2003

Ukazatel	1993	2003
Plocha zemědělské půdy (ha)	21 364	21 047
Plocha orné půdy (ha)	15 717	15 484
Počet zam. v zemědělství, myslivosti a souvis. činn. (v tis., VŠPS)	2,6	2,3
Výnos obilovin (t/ha)	3,59	4,46
Stav skotu celkem (k 1. 3.)	5 761	.

Zdravotnictví, 2003

Ukazatel	Kraj	ČR
Počet lékařů na 1000 obyvatel	6,7	3,9
Počet lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel	9,2	6,5
Kojenecká úmrtnost (průměr za roky 1999-2003, ‰)	2,9	4,2

Míra ekonomické aktivity dle vzdělání (% obyvatelstvo 15-ti leté a starší)

Stupeň vzdělání	Celkem		Muži		Ženy	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
Základní a bez vzdělání	27,5	20,3	29,6	19,8	26,5	20,7
Střední bez maturity	67,5	64,0	81,2	76,9	52,8	49,4
Střední s maturitou	66,9	67,3	72,5	72,4	63,0	63,8
Vysokoškolské	77,3	78,5	80,9	82,5	72,4	73,2

Míra ekon. aktivity podle věkových skupin (%), 1993-2003

Věková skupina	Celkem		Muži		Ženy	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
Celkem	61,9	62,5	71,7	70,7	53,5	55,3
15 - 19	29,0	5,0	28,3	5,1	29,7	4,9
20 - 24	67,5	55,5	79,8	53,8	55,4	57,3
25 - 29	78,4	83,3	94,5	91,0	63,3	75,6
30 - 34	86,1	84,3	96,7	96,1	76,1	72,5
35 - 39	92,3	91,3	98,8	97,8	86,1	84,9
40 - 44	92,9	92,3	96,4	97,4	89,7	87,3
45 - 49	92,5	93,5	95,5	94,8	89,8	92,4
50 - 54	91,0	90,6	95,7	93,4	86,6	88,1
55 - 59	64,5	77,3	83,4	88,0	48,1	67,9
60 - 64	33,0	45,9	45,0	63,0	23,4	30,9
65 +	11,1	10,1	17,5	18,0	7,3	5,2

Významné postavení Prahy v evropském měřítku potvrzuje také to, že vytvořený HDP vztahovaný na 1 obyvatele Prahy přesahuje průměr EU 15 více než o 40 %. Nejvyšší podíl hrubé přidané hodnoty připadá v Praze na odvětví související s nemovitostmi a službami pro jiné podniky 26 % a na odvětví zahrnující zejména obchod 21 %. Ve srovnání s ostatními kraji ČR mají na tvorbu HDP vyšší vliv také odvětví pohostinství a ubytování (4 %), což je téměř dvojnásobek republikového podílu, dopravy (12 %),

peněžnictví a pojišťovnictví (téměř 8 %). Vysoce nadprůměrná výše HDP na 1 obyvatele je silně ovlivňována i vysokou dojížděnou za prací do hlavního města Prahy z bližšího i vzdálenějšího okolí. Pozitivní vliv na úroveň vytvořeného HDP má také výše produktivity práce jako podíl hrubé přidané hodnoty na celkový počet zaměstnaných osob, která převyšuje celostátní průměr o 70 %.

Zvláštnímu postavení Prahy nasvědčují také ukazatele užití hrubého domácího produktu. Podíl hrubé tvorby fixního kapitálu při-

padající na 1 obyvatele regionu dvojnásobně přesahoval republikový průměr. Hrubá tvorba fixního kapitálu realizovaná na území Prahy přesahuje pětinu celkového objemu v České republice. Na celkovém objemu hrubého fixního kapitálu v Praze se podílí zejména na dodávky investic do odvětví nemovitosti a služby pro organizace (téměř 30 %), významné jsou i investice do dopravy – skoro čtvrtina objemu, obchodu (přibližně devítina) a peněžnictví a pojišťovnictví (více než dvanáctina).

Centrum vysokého školství

Praha jako hlavní město státu má zcela mimořádné postavení mezi ostatními kraji v nabídce vysokých škol. Ty využívají studenti z celé ČR, ale také ze zahraničí. V Praze je 8 vysokých škol s 36 fakultami, na kterých každým rokem studuje v průměru 75 tisíc studentů. Nejvíce fakult má nejstarší česká vysoká škola – Univerzita Karlova (založena r. 1348) – 14. Dalšími vysokými školami s celostátní působností jsou. České vysoké učení technické (6 fakult), Vysoká škola chemicko-technologická (4 fakulty), Česká zemědělská univerzita v Praze (4 fakulty), Vysoká škola ekonomická v Praze (5 fakult), Akademie múzických umění (3 fakulty), Akademie výtvarných umění a Vysoká škola umělecko-průmyslová.

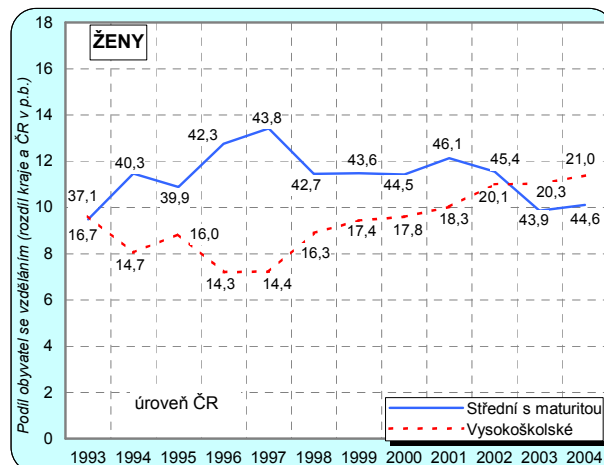
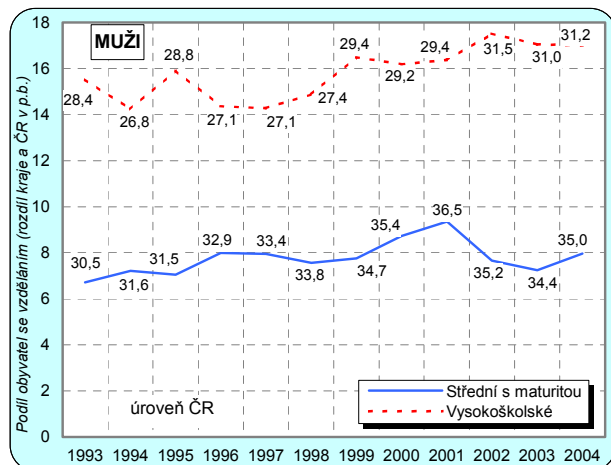
Praha má zvláštní postavení i ve středním vzdělávání. Najdeme zde výrazně vyšší počet gymnázií, konzervatoří a středních odborných škol, zatímco středních odborných učilišť je mnohem méně. Praha zároveň funguje jako centrum pro celý Středočeský kraj a velká část žáků středních škol do Prahy dojíždí.

Žáci a studenti, šk. rok 2003/2004

Typ školy	v tis.
Mateřské školy	27,2
Základní školy	89,4
Gymnázia	23,2
Střední odborné školy	28,3
Střední odborná učiliště	20,0
Vyšší odborné školy	5,6
Vysoké školy	78,4

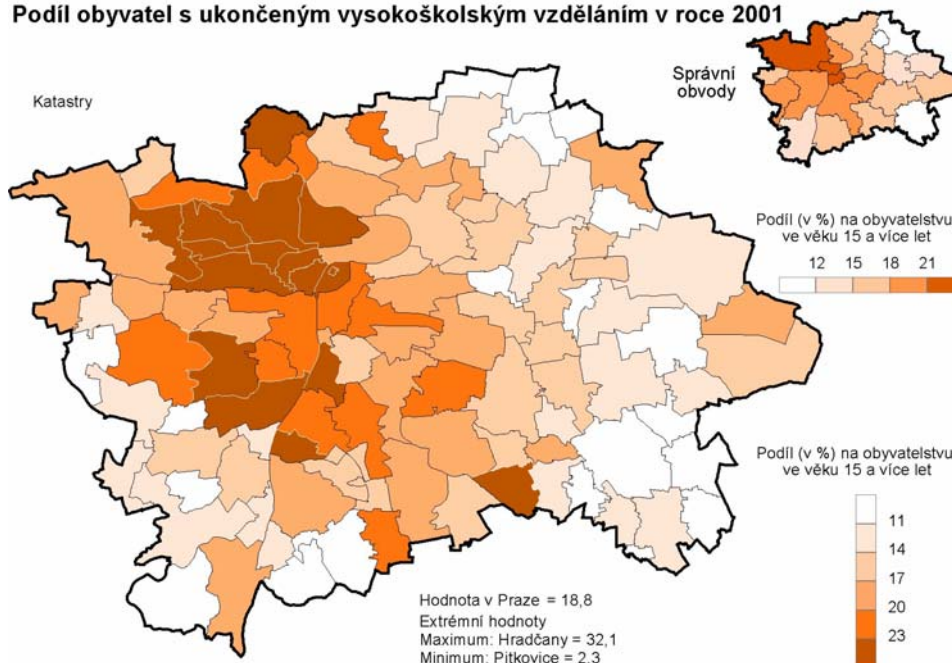

Vývoj zastoupení osob se středoškolským a vysokoškolským vzděláním ve vztahu k ČR, muži, ženy

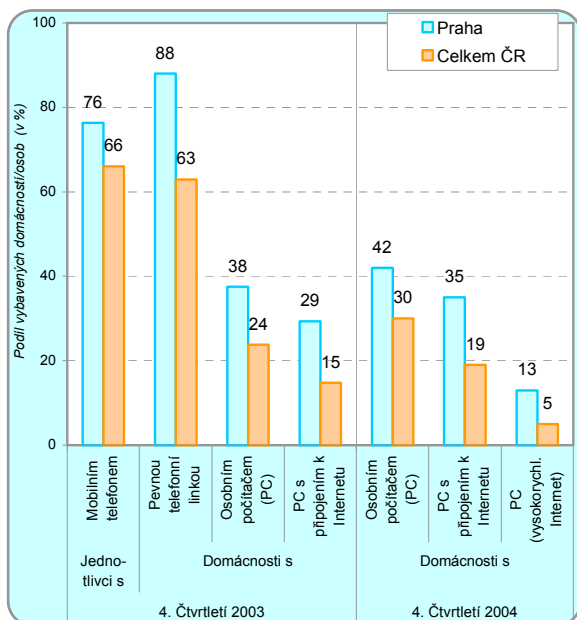

Pozn. Číslo v grafu odpovídá podílu osob se středoškolským vzděláním s maturitou na obyvatelstvu ve věku 15 a více let v kraji, resp. podílu osob s vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu ve věku 25 a více let v kraji

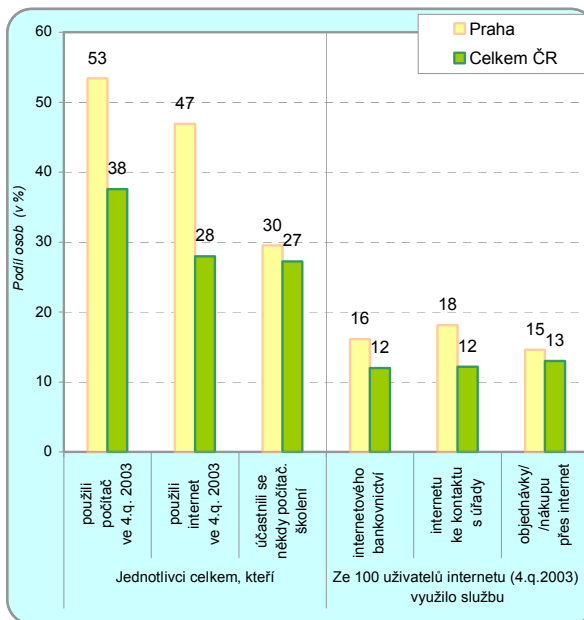
Podíl obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním v roce 2001

Domácnosti s přístupem k informačním technologiím

Využití internetu jednotlivci ve věku 15+ (4.q.2003)

Praha je proto jediným regionem v ČR, který vykazuje vyšší celkový počet absolventů středních škol než je celkový počet obyvatel v odpovídajícím věku. Zároveň je hlavní město na 1. místě v podílu absolventů maturitních oborů středních škol, zatímco v podílu absolventů nematuritních oborů středních škol v odpovídající věkové skupině je až na 12. místě mezi kraji.

Stále silné státní zdravotnictví

V Praze podobně jako v jiných krajích se mírně zvyšuje počet lékařů v nestátních zařízeních. Pražskou zvláštností však je, že počet lékařů ve státních zařízeních je stále téměř poloviční. V ostatních krajích, kde zdravotnická zařízení přešla pod kraj, došlo k nárůstu počtu lékařů v nestátních zařízeních do takové míry, že ve všech krajích představují jasnou většinu. Vzhledem k tomu, že zdravotnická zařízení v Praze slouží nejen Pražanům, ale i obyvatelům z okolí Prahy a řada zdravotnických zařízení má i celostátní působnost, je většina relativních ukazatelů za pražské zdravotnictví trvale nejvyšší ze všech krajů.

Situace v oblasti sociální péče je v Praze dosti složitá. Na jedné straně má velmi silné zastoupení starší populace, které rok od roku

sílí. Na druhé straně má Praha na svém území poměrně málo zařízení sociální péče, takže využívá zařízení v sousedním Středočeském kraji, ale i v dalších krajích. Pozitivem je, že trvale roste počet míst v zařízeních sociální péče. V roce 2002 bylo na území Prahy 20 domovů důchodců, 5 penzionů pro důchodce a 37 domů s pečovatelskou službou. V Praze je průměrná výše důchodu nejvyšší ze všech krajů (oproti průměrnému důchodu v ČR je ten pražský vyšší o více než 6 %).

Po několika letech poklesl v roce 2003 ve srovnání s rokem 2002 počet vyplacených dávek státní sociální podpory a také jejich celková výše.

Velká většina Pražanů pracuje ve službách

Hlavní město Praha má největší podíl ekonomicky aktivních z celkového počtu obyvatelstva regionu a to i ve skupině mužů, žen i pracovníků předdůchodového věku (nad 55 let) a má i nejvíce pracujících seniorů. Naproti tomu je zde ze všech 14 krajů České republiky nejnižší intenzita ekonomické aktivity mladých ve věku do 24 let.

Podíl zaměstnaných v primárním sektoru je zanedbatelný. Pozvolna avšak trvale klesá podíl za-

městnaných v odvětví průmyslu – až k současné nejnižší úrovni ve srovnání s ostatními kraji (v pražském průmyslu pracuje jen každý osmý zaměstnanec). Za posledních 10 let tento podíl klesl o čtvrtinu. Jedinou ekonomickou činností ze zpracovatelského průmyslu, kde podíl zaměstnaných výrazně – až o 1 řád převyšuje republikový průměr – je vydavatelství, tisk a reprodukce zvukových a obrazových nahrávek.

Sektor služeb pozvolna stále roste, nyní zde pracují již 4 z 5 Pražanů. Ve službách převážně veřejného charakteru jako je veřejná správa, školství, zdravotnictví apod. je podíl zaměstnaných sice nejvyšší, avšak ještě srovnatelný s ostatními kraji a podobně tomu je v pohostinství, ubytování, ve velkoobchodě, dopravě, službách pro podniky případně v maloobchodě a jinde. O dva řády než v mimopražských krajích je však vyšší zaměstnanost v peněžnictví a pojišťovnictví.

Praha má dominantní postavení v počtech samostatně činných podnikatelů i zaměstnavatelů vztažených na počet ekonomicky aktivních obyvatel. Je zde i nejvyšší podíl žen mezi samostatně činnými, jsou zde i nejstarší a nejvzdělanější podnikatelé. Nejvyšší je také podíl zaměstnanců pracujících v dalším zaměstnání mimo svého hlavního zaměstnání.

Struktura tvorby disponibilních příjmů domácností

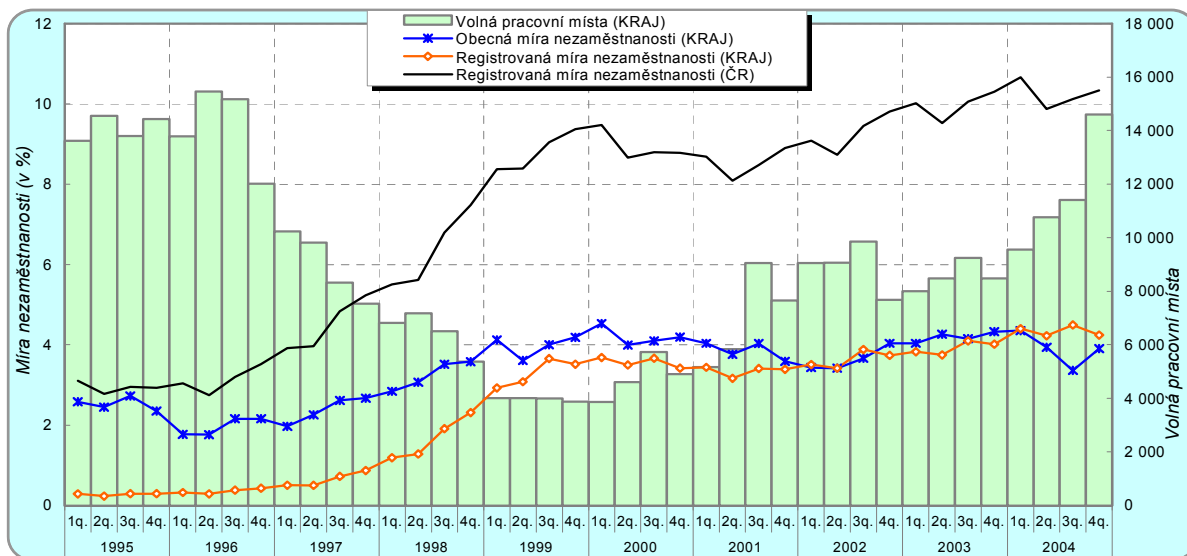
		1995		2002	
		v mil. Kč	na 1 obyv. (ČR=100)	v mil. Kč	na 1 obyv. (ČR=100)
Účet rozdělení prvotních důchodů					
Zdroje	čistý provozní přebytek a čistý smíšený důchod	36 946	141,6	52 648	137,5
	náhrady zaměstnancům	97 065	130,1	217 874	181,1
	důchody z vlastnictví	15 300	178,3	16 062	170,6
Užití	důchody z vlastnictví	3 628	124,9	3 370	122,8
	čistý národní důchod	145 683	137,0	283 214	171,4
Účet druhotného rozdělení důchodů					
Zdroje	sociální dávky jiné než naturální sociál.transfery	20 352	108,8	37 398	105,2
	ostatní běžné transfery	7 492	121,0	10 869	117,1
	běžné daně z důchodů, jmění a jiné	12 716	151,6	22 882	175,6
Užití	sociální příspěvky	34 800	135,6	77 157	178,6
	ostatní běžné transfery	4 621	106,2	10 156	107,9
	čistý disponibilní důchod	121 391	130,7	221 286	153,2

Nezaměstnanost nepatří ke stěžejním problémům

Ekonomický vývoj hlavního města Prahy je možné pokládat za příznivý a takto se i promítá do situace na trhu práce. Obecná i registrovaná míra nezaměstnanosti není příliš vzdálená úrovni „plné zaměstnanosti“. Od roku 2000 stagnuje na úrovni 4 % jak relativní míra nezaměstnanosti, tak i absolutní počet neumístěných zájemců o práci. Situaci příznivě ovlivňuje v rámci ČR nadprůměrný podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva, tak i vysoký podíl podnikajících občanů, v neposlední řadě i nejvyšší podíl osob s nadprůměrným stupněm vzdělání atp.

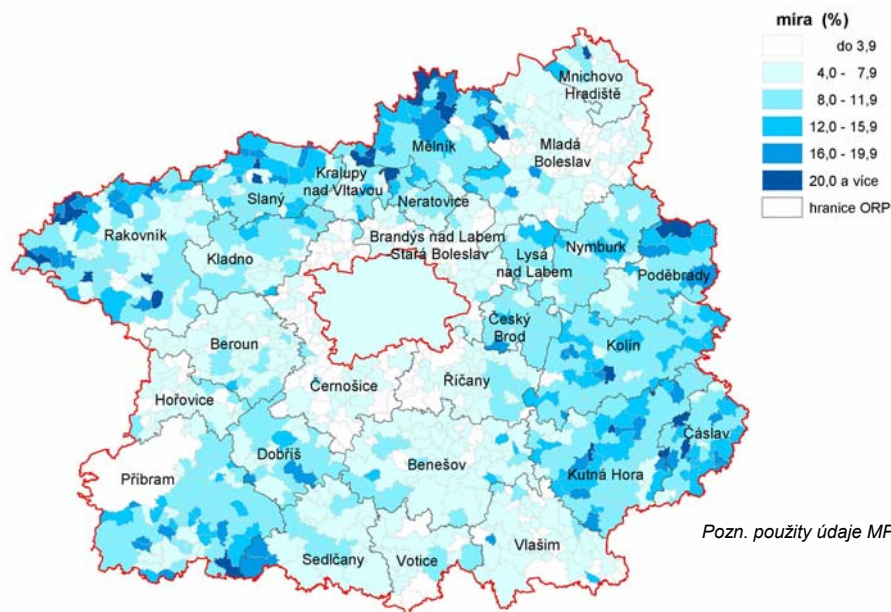

Vývoj obecné (VŠPS) a registrované (MSPV) míry nezaměstnanosti a volných pracovních míst

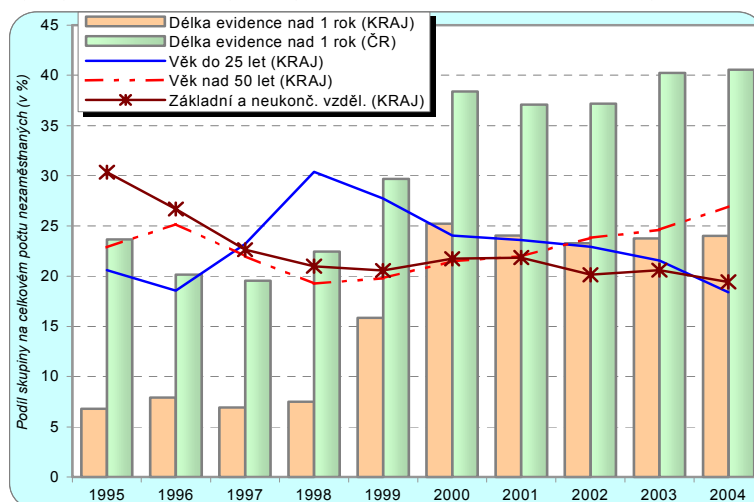
Pozn. Registrovaná míra nezaměstnanosti je uváděna ke konci příslušných čtvrtletí

Registrovaná míra nezaměstnanosti k 31.12. 2004

Pozn. použity údaje MPSV

Vývoj zastoupení vybraných skupin mezi nezaměstnanými*

* k 31.12. příslušného roku

Podíl neumístěných mladých zájemců o práci je podprůměrný, i když v posledních letech má stoupající trend. Poněkud horší je situace pro mladé nezaměstnané, hledající po ukončení školní docházky své první zaměstnání, ale i zde tento ukazatel nepřesahuje polovinu průměru ČR. Uchazeči o zaměstnání se změněnou pracovní schopností mají v Praze víc než 4-krát větší naději, že získají pracovní místo než je průměr ostatních krajů. I tak zde ale na jedno pracovní místo připadá téměř deset zájemců a trend je zhoršující se. Relativní počet rekrutujících se zájemců o práci je v Praze nejnižší ze všech krajů, nejvyšší je podíl nezaměstnaných starších 50 let ze všech nezaměstnaných – víc než čtvrtina.

Dominance i ve mzdách a příjmech

Hlavní město Praha je regionem, který se svými vlastnostmi, významem i akčním rádiem svého vlivu je těžko souměřitelný s okolními regiony České republiky. Má mezi nimi z mnoha hledisek specifické a dominantní postavení. V plné šíři to platí i pro oblast ekonomického systému a problematiky příjmů a mezd zvláště.

Disponibilní důchod připadající na každého obyvatele Prahy je jedna z charakteristik materiálního bohatství domácností v daném regionu. Jeho výše je zde na úrovni 144 % národního průměru a je nejvyšší v celé republice, tak jako tomu bylo ve všech předcházejících letech. Průměrná měsíční mzda v Hlavním městě Praha byla v roce 2003 daleko nad úrovní ostatních krajů. Dosáhla 21 782 Kč (cca 695 €). Průměr České republiky převýšila o čtvrtinu a v porovnání s úrovní kraje s nejnižšími mzdami byla vyšší skoro o 50 %.

U poloviny krajů je znatelná tendence, že mzdy vyšší než je celostátní průměr jsou v těch třídách zaměstnání, které nemají nejvyšší nároky na kvalifikaci, naproti tomu v Praze mají nejvyšší možné mzdy vedoucí, vědečtí, techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí

pracovníci a pracovníci služeb. Souvisí s tím i jednoznačná preference mezd úměrná stupni vzdělání.

Ve všech sektorech hospodářství jsou nejvyšší průměrné mzdy v Praze, je zde nejvyšší relace průměrných výdělků nemanuálních a manuálních pracovníků, ale až 4. místo náleží Praze podle poměru hodinových výdělků žen a mužů.

Podíl sociálních příjmů na hrubých příjmech (15 %) je s odstupem nejmenší, stejně jako podíl domácností s příjmy pod 1,5-násobek životního minima.

Praga caput regni

Toto středověké symbolizující heslo Hlavního města Prahy charakterizuje i její současné postavení mezi městy České republiky. Podobným vývojem jako v jiných mezinárodních metropolích prošlo v Praze osídlení, zástavba i hospodářské struktury. Na rozdíl od jiných velkoměst i v mezinárodním kontextu se v Praze méně smyly stopy jejího tisíciletého vývoje a je proto nejvýznamnější památkovou rezervací v rámci České republiky, zahrnující přes dva tisíce památkových nemovitých objektů a téměř tisícihektarové jádro zapsané v seznamu světového kulturního a přírodního dědictví. Praha je tak cílem cestovního ruchu a tato část sektoru služeb má výrazný podíl na ekonomii a rozvoji města i jeho širšího okolí. Další důležitou částí sektoru služeb je školství, z mezinárodního hlediska zejména vysoké školství. Celkem má Praha na státních a soukromých vysokých školách víc než 50 fakult. V Praze je i několik v mezinárodním srovnání špičkových zdravotnických zařízení. Praha je sídlem prakticky všech nejvyšších orgánů státní správy a samosprávy České republiky, centrem bankovníctví, kultury a řady hospodářských, společenských a politických organizací. Ostatní sektory ve srovnání se službami mají jen malý význam. Po restrukturalizaci je v průmyslu a stavebnictví

zaměstnán jen každý pátý Pražan, v zemědělství pak méně než každý stý.

Podíl tranzitní dopravy roste

Geografická poloha Prahy uprostřed české kotliny je jednou z podmínek i určujících faktorů pro to, aby se stala centrem transportu osob i materiálu pro celý přilehlý prostor. Dalším faktorem je to, že se jedná o hlavní město státu a v neposlední řadě i to, že je miliónovou metropolí mezinárodního významu se staletou historií koncentrace společenského, kulturního i politického života.

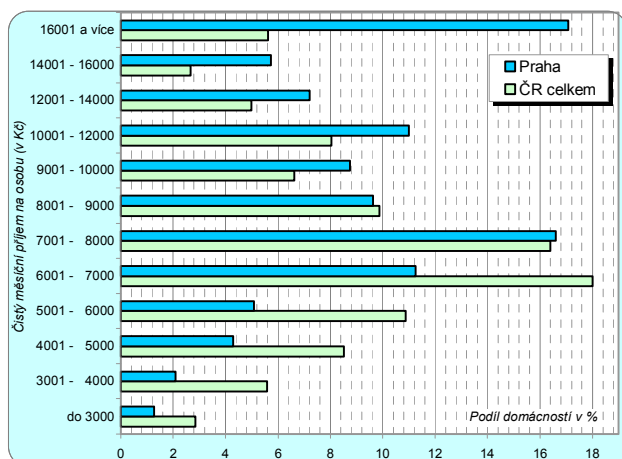
Praha se stala v hlavních oblastech dopravy nejvýznamnějším dopravním uzlem České republiky. Zdaleka není jen startovním místem nebo cílovou destinací transportu. Neustále narůstá podíl tranzitní dopravy a tomu se přispívají i silniční a další dopravní sítě. Do pražských více než 3 500 km dlouhých silnic a ulic ústí doposud 4 dálnice a 8 hlavních silnic. Tato síť se sedmi kilometry komunikací na 1 km² je nejhustší v republice. Mimo motorových vozidel z jiných krajů a zemí po nich jezdí přes 3/4 miliónu vozidel registrovaných v Praze, z toho víc než 550 tisíc osobních automobilů, se kterými Pražané dojíždějí do zaměstnání i za službami. Skoro 40 % domácností v Praze má možnost využívat objektů individuální rekreace a dojíždí do nich. Město má fungující systém hromadné dopravy, přes 50 km metra, třikrát víc tramvajových tratí, více než 700 km autobusových tratí.

Do Prahy jako železničního uzlu se sbíhá 8 tratí, z toho 5 elektrifikovaných. Železniční síť má na 184 km tratí a skoro 40 stanic a zastávek.

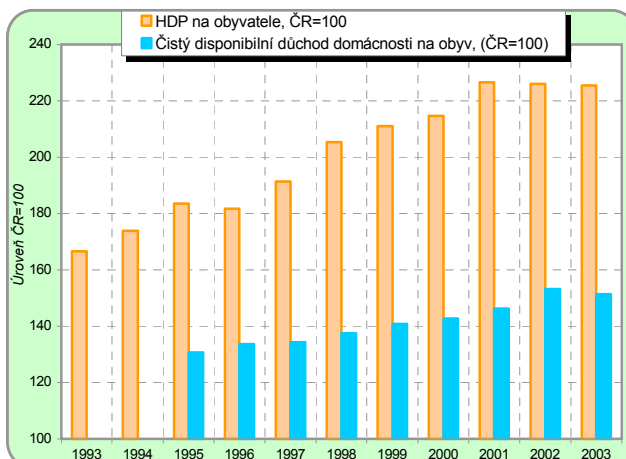
Letiště Praha je zatím po Vídni druhý nejvýznamnější středoevropský letecký přístav. Na téměř tisíci hektarech jsou 3 osobní terminály, přes které projde 8 miliónů cestujících ročně, 2 nákladní terminály pro 100 tisíc tun nákladu.

Rozdělení domácností podle výše čistého měsíčního peněžního příjmu na osobu v Kč v roce 2002 (podle Mikrocenzu)

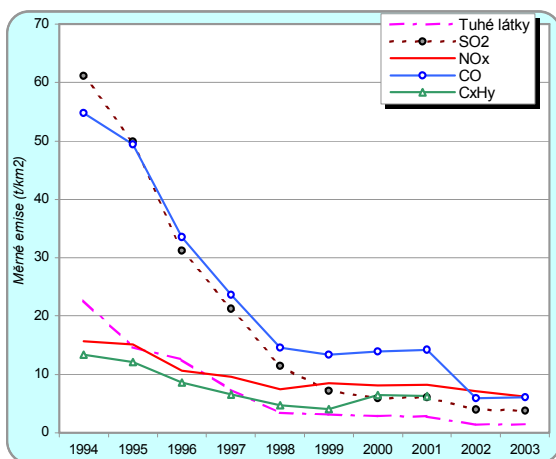

Vývoj HDP a disponibilního důchodu ve vztahu k ČR

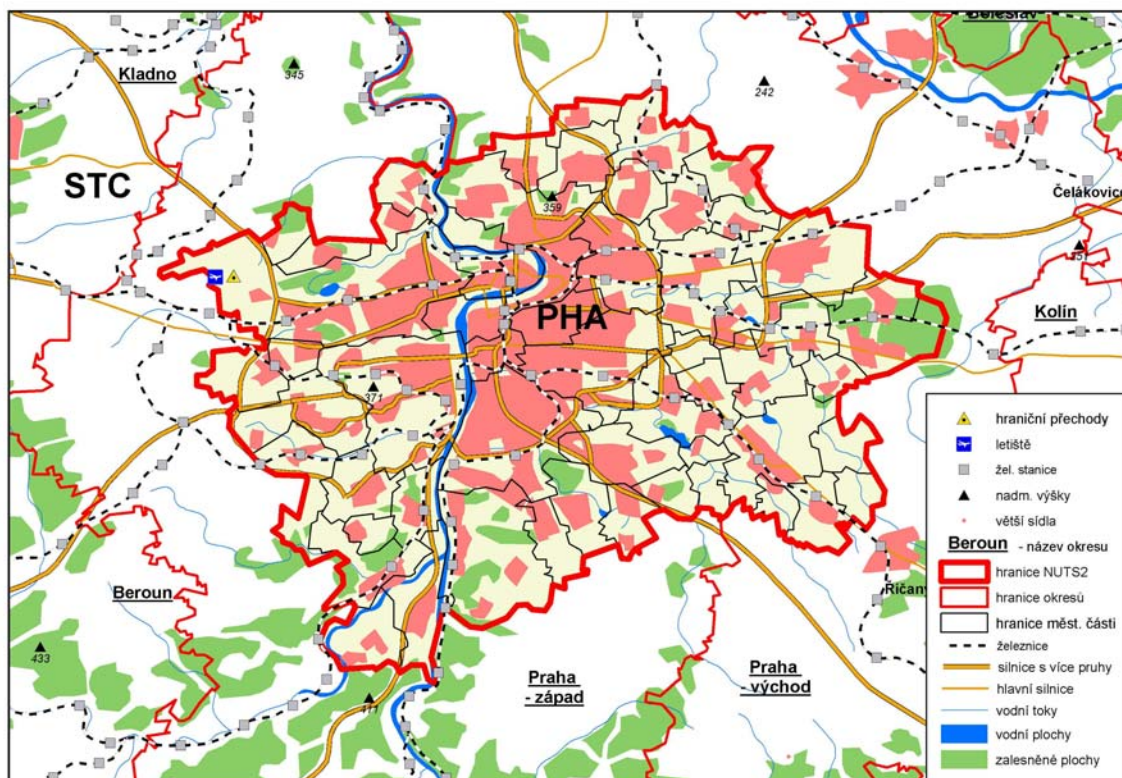
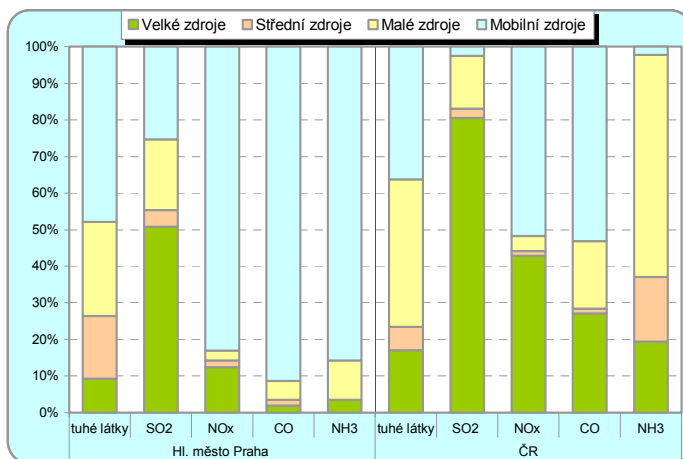

Pozn. údaje o disponibilních důchodech jsou k dispozici až od roku 1995

Vývoj měrných emisí hlavních znečišťujících látek

Podíl jednotlivých kategorií zdrojů na celkových emisích (2003)

Cestovní ruch, 1996 - 2003

Ukazatel	1996	2003
Hosté v ubytovacích zařízeních	2 570 813	3 024 650
v tom: z ČR	402 549	375 707
z ciziny	2 168 264	2 648 943
Počet přenocování	6 939 050	8 424 567
v tom: občané ČR	988 668	877 028
cizinci	5 950 382	7 547 539
Průměrná doba pobytu (dny)	3,7	3,8

Pravidelné linky odtud zprostředkovávají spojení prakticky do všech evropských států a do řady států mimoevropských.

Pro lodní osobní dopravu rekreačního charakteru slouží 11 přístavišť, nákladní dopravu obsluhují 3 říční přístavy.

Nejčastější cíl zahraničních turistů

Cestovní ruch je stále významnější oblastí ekonomiky metropole země. Přes určitou stagnaci způsobenou teroristickými útoky v roce 2001 a povodněmi v roce 2002 se opět začal turistický ruch dynamicky rozvíjet. Praha je v ČR nejčastějším cílovým místem turistů ze zahraničí, je také významným centrem kongresové turistiky. To, jak je cestovní ruch

ekonomicky silný, můžeme hodnotit pomocí hrubé přidané hodnoty v pohostinství a ubytování. Praha se podílí více než třetinou na celkové hrubé přidané hodnotě v pohostinství a ubytování v celé ČR.

Prvořadými lákadly pro turisty jsou v Praze, která byla v roce 1992 zařazena na seznam kulturního dědictví UNESCO, Pražský hrad a přilehlá Malá Strana, Karlov most, Staré Město se Staroměstskou radnicí a orlojem a četnými židovskými památkami. V poslední době mezi zahraničními turisty vzrůstá obliba krátkých, několikadenních zájezdů do Prahy. To má za následek, že průměrná délka pobytu zahraničních hostů je 3,8 dne a lze říci, že toto číslo stagnuje. Stabilně nejvyšší počet hostů je ze sousední

ho Německa, zajímavý je téměř dvojnásobný nárůst hostů z Ruska za poslední 4 roky.

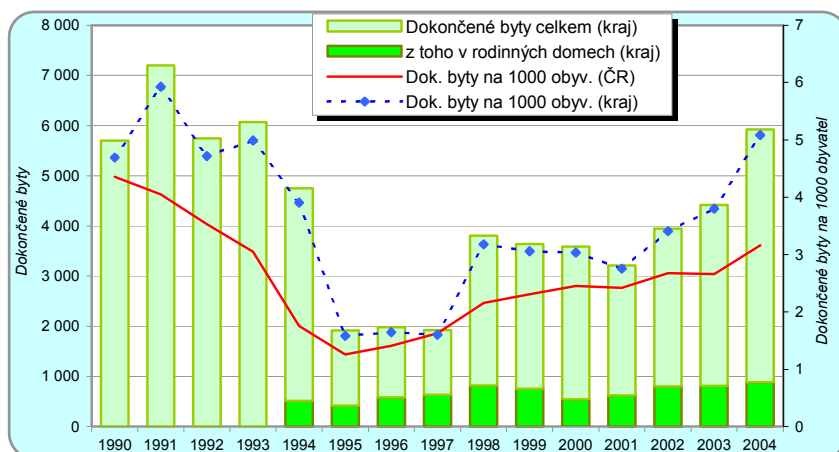
Zastaralý bytový fond

Průměrné stáří trvale obydlených domů v roce 2001 bylo v Praze 50,8 roku, rodinné domy byly staré 48,9 roku, bytové domy 54,1 roku. Domovní fond Prahy je značně zastaralý proti ostatním krajům. Bytový fond v Praze představuje více než půl milionu bytů, v tom je 12,2 % v rodinných domech a 87,8 % v bytových domech a ostatních budovách. Počet neobydlených bytů při posledním cenzu představoval 9,9 % bytového fondu hlavního města.

V úhrnu let 1997 – 2003 bylo v ČR dokončeno 2,33 nových bytů na 1000 obyvatel středního stavu ročně. V Praze byl stejný ukazatel roven hodnotě 2,94. Na byty dokončené v rodinných domech připadalo v ČR 51,8 % bytů proti 23,6 % v Praze, na byty v bytových domech připadalo 35,0 % v ČR a 69,6 % v Praze a na byty v ostatních budovách připadalo v ČR 13,2 % bytů oproti 6,8 % v Praze.

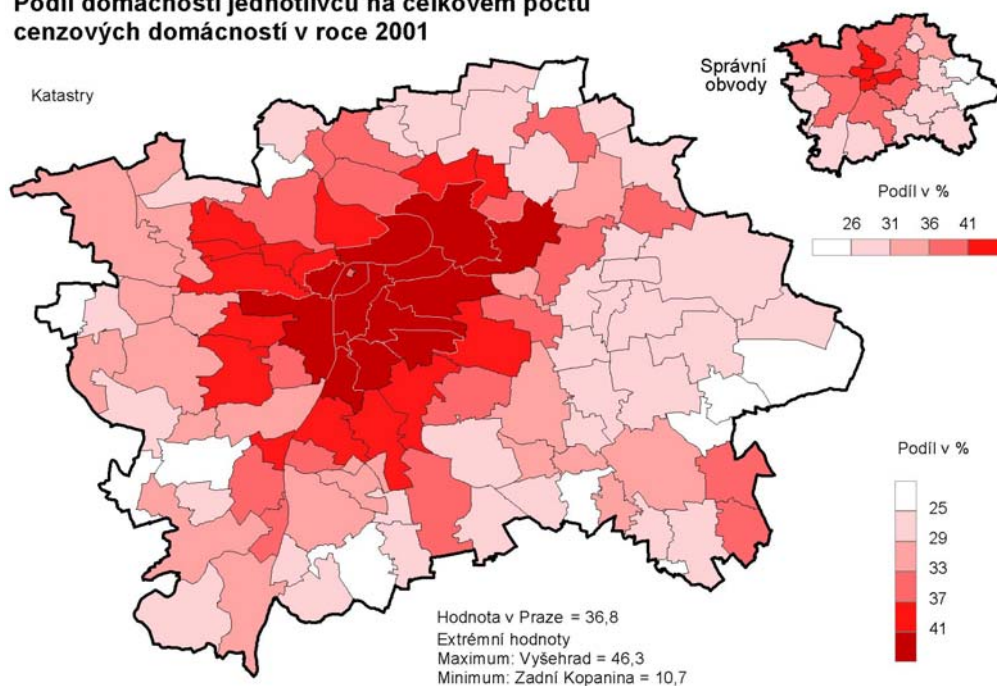

Vývoj dokončených bytů celkem a bytů v rodinných domech

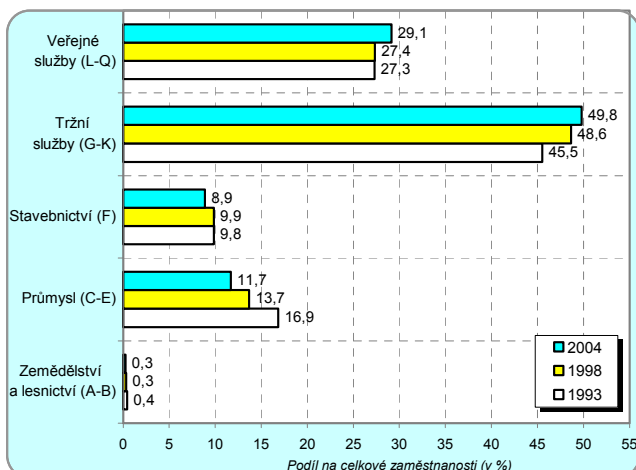

Pozn. údaje za byty v rodinných domech jsou dostupné v časové řadě až od roku 1995

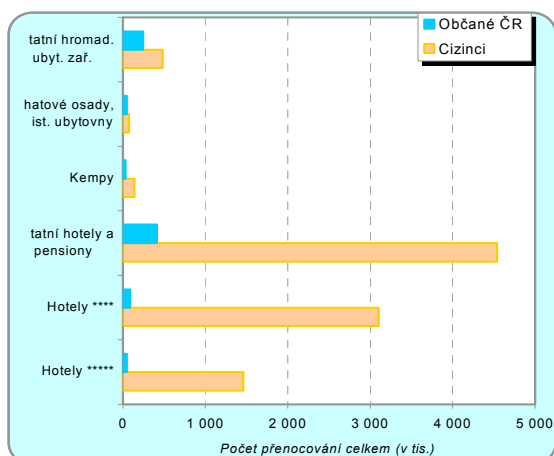
Podíl domácností jednotlivců na celkovém počtu cenzových domácností v roce 2001

Vývoj zaměstnanosti v hlavních sektorech NH (podle OKEČ)

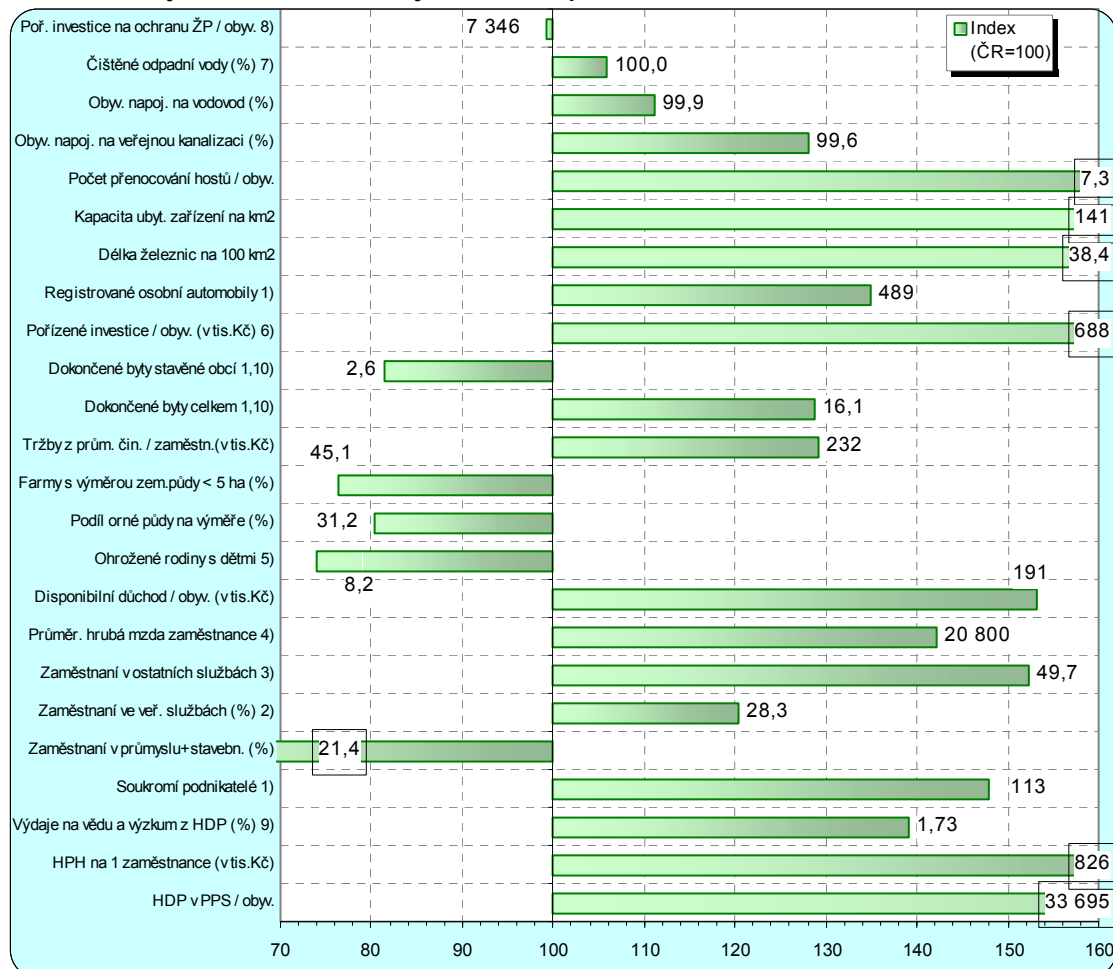

Přénocování v hromadných ubytovacích zařízeních podle kategorií, v roce 2004

Postavení kraje v oblasti ekonomiky a životního prostředí

Pozn. Čísla u sloupců uvádí skutečnou hodnotu ukazatele v kraji, osa x pak jeho relaci k ČR (ČR=100)

1) Vztaheno na 1000 obyvatel

2) OKEČ L-O (veřejná správa a obrana, soc.zabezpečení, vzdělávání, zdravotní a soc.péče, ostatní veř. a soc.sloužby)

3) OKEČ G-K, resp. P-Q (obchod, ubytování a stravování, doprava, finanční zprostředk., nemovitosti, domácnosti zaměst. personál)

4) V Kč, za rok 2001, podle skutečného místa pracoviště

5) Podíl rodin s nezaopatřenými dětmi v registru sociálně potřebných na celkovém počtu rodin s dětmi v roce 2001

6) Podle kraje sídla investora, součet za období 1995-2001

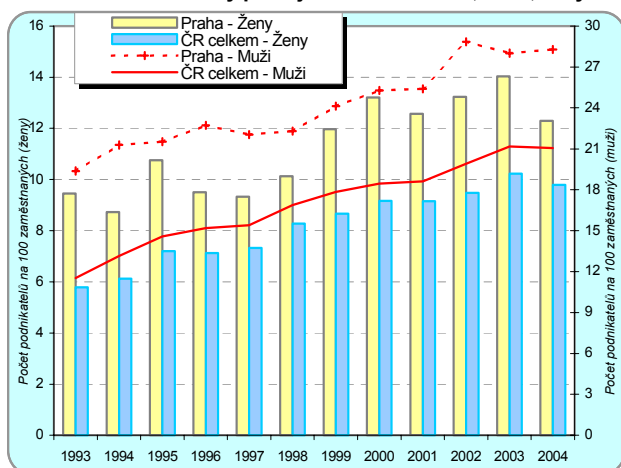
7) Z celkového množství vypouštěných odpadních vod

8) Podle místa realizace, v Kč, součet za období 2000-2003

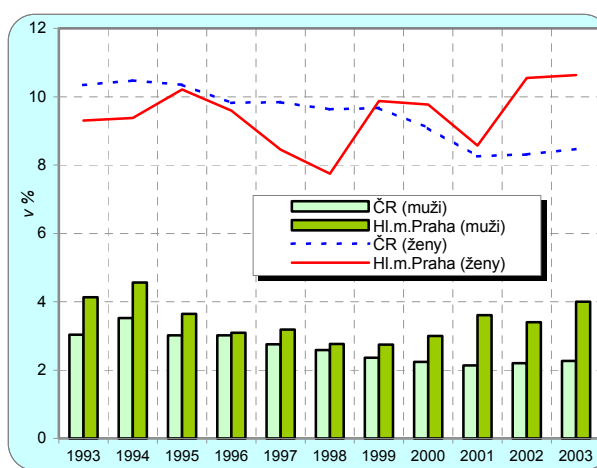
9) Průměr za období 2001-2003

10) Součet za období 1999-2003

Zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet, muži, ženy

Zaměstnaní na zkrácený úvazek, muži, ženy

Postavení kraje mezi evropskými regiony NUTS-3 (pořadí je vždy uvedeno sestupně)

Ukazatel			Postavení v rámci územního celku (počet jednotek NUTS-3)					
			Kraj (Hl.m.Praha)	ČR	regiony NUTS-3 sousedící s ČR	EU -10 nové země	EU-15 bývalé země	EU-25 celkem
			(1)	(14)	(27+14) ¹	(123) ²	(1 091+14) ²	(1 214) ²
1	Hustota zalidnění (2002)	hodnota pořadí	2 337 x	129,4 1 / 14	126,2 1 / 41	100,8 4 / 117	120,3 51 / 1105	116,6 54 / 1208
2	Celkový přírůstek obyvatel (1995-2002) ³	hodnota pořadí	-6,5 x	-1,8 14 / 14	-4,0 31 / 40	-1,4 101 / 117	2,7 975 / 1078	2,0 1062 / 1181
3	Přirozený přírůstek (1995-2001) ³	hodnota pořadí	-4,0 x	-2,0 14 / 14	-0,9 31 / 40	-0,7 93 / 111	0,9 941 / 1078	0,6 1020 / 1175
4	Migrační přírůstek (1995-2001) ^{3,4}	hodnota pořadí	-2,5 x	0,1 14 / 14	-1,6 32 / 40	-0,7 73 / 111	1,9 891 / 1078	1,4 950 / 1175
5	HDP v PPS na obyvatele (2002)	hodnota pořadí	32 348 x	14 315 1 / 14	10 912 1 / 40	10 966 1 / 121	23 164 79 / 1101	21 172 79 / 1208
6	HDP v PPS na obyvatele (1995)	hodnota pořadí	19 569 x	10 660 1 / 14	7 882 1 / 40	7 118 1 / 115	16 869 171 / 1076	15 233 171 / 1177
7	Podíl ekonomicky aktivních osob celkem (v %, 2002)	hodnota pořadí	54,3 x	50,0 1 / 14	45,3 1 / 41	45,5 6 / 123	46,8 38 / 986	46,6 43 / 1095
8	Podíl ekonomicky aktivních žen (v %, 2001)	hodnota pořadí	48,5 x	43,4 1 / 14	39,8 1 / 28	40,5 6 / 114	39,2 25 / 585	39,4 30 / 685
9	Zaměstnanost v zemědělství, lesnictví a rybolovu (% , 2001)	hodnota pořadí	0,5 x	4,8 14 / 14	12,1 40 / 40	17,0 113 / 113	4,0 961 / 1063	6,0 1060 / 1162
10	Zaměstnanost v průmyslu a stavebnictví (% , 2001)	hodnota pořadí	22,5 x	40,1 14 / 14	36,2 39 / 40	30,5 96 / 113	25,9 764 / 1063	26,6 846 / 1162
11	Zaměstnanost ve službách (% , 2001)	hodnota pořadí	77,0 x	55,2 1 / 14	51,8 1 / 40	52,5 2 / 113	70,1 169 / 1063	67,3 170 / 1162
12	Míra nezaměstnanosti celkem, dle VŠPS (v %, 2003)	hodnota pořadí	4,2 x	7,8 14 / 14	18,0 34 / 40	14,5 119 / 123	8,1 735 / 991	9,1 828 / 1100
13	Míra nezaměstnanosti žen, dle VŠPS (v %, 2003)	hodnota pořadí	5,3 x	9,9 14 / 14	16,7 23 / 28	15,3 110 / 123	8,9 372 / 591	10,0 459 / 700
14	Míra nezaměstnanosti osob <25 let, dle VŠPS (v %, 2003)	hodnota pořadí	9,5 x	18,6 13 / 14	26,7 21 / 28	32,3 116 / 123	15,8 342 / 494	18,4 445 / 603
15	Ubytovací lůžka v hotelech na tis. obyvatel (2002)	hodnota pořadí	40,1 x	24,1 4 / 14	15,2 9 / 41	10,5 10 / 118	26,1 186 / 1105	23,6 192 / 1209

¹ regiony s chybějícími údaji:

2 regiony NUTS-3 ve Slezsku (ve všech ukazatelích vyjma č. 1,7,15) nahrazeny hodnotou za vyšší územní celek NUTS-2 Slezsko

17 regionů NUTS-3 v Německu (u ukazatelů 8,13,14) nahrazeno 5 příslušnými vyššími jednotkami NUTS-2

regiony s odlišným časovým vymezením: všechny regiony u ukazatelů 2 a 3 (období 1997-99), všechny regiony u ukazatelů 12-14 (rok 2001) a regiony Německa u ukazatele 7 (rok 2001)

⁴ významné regiony NUTS-3 s chybějícími údaji:

439 regionů Německa (ukazatele 8,13 a 14), 100 regionů Francie (ukazatel 14), 51 regionů Řecka (ukazatele 7-8 a 12-14), 40 regionů

Nizozemska (ukaz. 9-11), 30 regionů Portugalska (ukaz. 2-4, 6-8 a 12-14), 4 regiony Estonska (ukaz. 15) a 4 regiony Lotyšska (ukaz. 1)

regiony s odlišným časovým vymezením: reg. Německa u ukazatelů 2 a 3 (1995-99) a u ukaz. 12 (rok 2001), V. Británie u ukaz. 7 a 12-14 (rok 2001),

Portugal., Kypr a Lucemb. u ukaz. 9-11 (rok 2000), Slovensko-ukaz. 15 (rok 2003), Lotyšsko -ukaz. 8 (rok 2002) a regiony Skotska u ukaz. 15 (rok 2000)

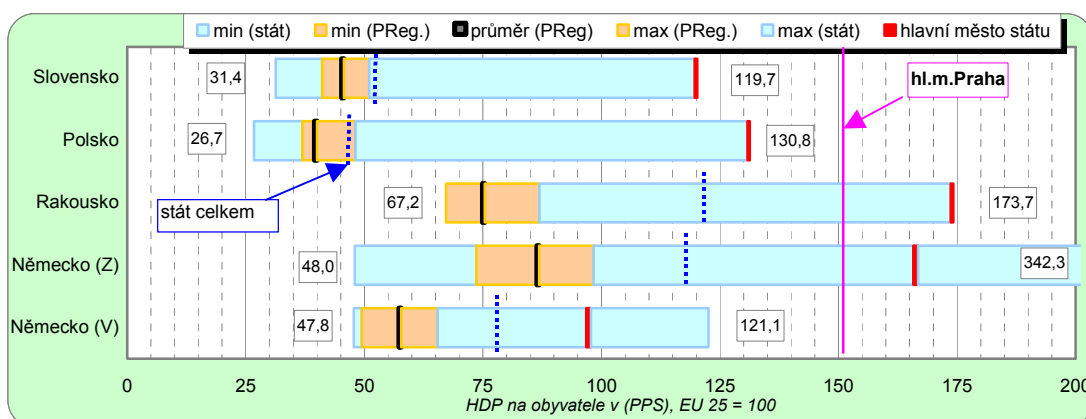
³ průměry z jednotlivých let vztažených na 1000 obyvatel středního stavu (celkový přírůstek je vyjádřen jako rozdíl středních stavů)

⁴ migrační přírůstek je počítán jako rozdíl celkového a přirozeného přírůstu

Zdroj dat: DB Regio, Eurostat

Pozn. některé údaje za kraje a ČR se nemusí úplně shodovat (zejména z důvodu revizí) s údaji uvedenými v předchozí části kapitoly.

Účelem tabulky je podat základní obraz o postavení kraje v širším nadnárodním kontextu, ukazatele a časové období byly proto voleny především s ohledem na jejich dostupnost (za co nejvíce regionů v EU).

HDP v PPS na obyv. kraje, regionů sousedních zemí a příhraničních regionů (Preg)¹ v roce 2002

¹ příhraniční regiony zahrnují všechny regiony NUTS-3 sousedící s ČR